

Deontologische code van het Verbond van Vlaamse Speleologen (April 2002)

De deontologische code bestaat uit een aantal morele regels waaraan een speleoloog zich dient houden om op een verantwoorde manier grotten en hun omgeving te betreden met het nodige respect voor mens en milieu.

Toegang tot grotten en hun omgeving

8.1 Elke sleutel van de gesloten grotten onder beheer van het UBS, is en blijft eigendom van het UBS. Het verbond beheert een aantal van deze sleutels en bepaalt aan welke clubs ze worden uitgeleend en onder welke voorwaarden.

8.2 Elke "erkende club" kan één of meer sleutels ontle lenen, met een maximum van drie, indien ze aan volgende voorwaarden voldoet:

- indien ze 4 t.e.m. 15 leden telt heeft ze recht op één sleutel
- indien ze 16 t.e.m. 30 leden telt heeft ze recht op twee sleutels
- indien deze meer dan 31 leden telt heeft ze recht op drie sleutels

Indien het ledenaantal van een club op 31 december gedaald is, dient ze sleutels in te leveren in overeenstemming met de hierboven vermelde tabel en dit voor 31 januari van het hierop volgende werkjaar.

8.3 Kandidaat toetredende clubs of toetredende clubs kunnen tijdelijk één sleutel ontlennen bij het Verbond en dit slechts voor de dag van hun activiteit.

Iedere club stelt één of meer afgevaardigden aan voor het beheer van de sleutels. Hun namen dienen worden bekend gemaakt aan de raad van beheer alvorens ze een sleutel kunnen ontvangen.

8.4 De afgevaardigde die een sleutel ontleent, tekent hiervoor een ontleningcontract. Deze afgevaardigde staat hoofdelijk borg als ontlener, zowel persoonlijk als voor zijn club, voor het correcte beheer van deze sleutel. Dit houdt tevens in dat de sleutel in goede staat wordt gehouden.

8.5 Bij het in ontvangst nemen van een sleutel betaalt de ontlener een waarborg. De waarborg wordt bepaald door de Raad van Beheer en wordt terugbetaald als de sleutel terug in het bezit is van het Verbond.

8.6 De sleutel is uitsluitend voor het exclusief gebruik van de leden van de betreffende club. De sleutel mag niet overgedragen worden aan derden, aan andere clubs of aan wie of wat dan ook.

Indien de omstandigheden dit vragen, heeft de raad van beheer het recht een sleutel terug te eisen. Op eenvoudige vraag van de Raad van Beheer aan een club dient de ontlener de sleutels binnen te brengen bij het Verbond.

Indien de sleutel niet binnen de gestelde termijn van één maand wordt binnengebracht wordt dit gezien als het verlies ervan en impliceert dit dat de waarborg niet wordt teruggegeven. Mogelijke extra kosten om dit verlies te dekken en om terug in het bezit te komen van deze sleutel, of zelfs van een nieuwe sleutel, worden op de ontlener verhaald.

Bij verlies van een sleutel wordt er ten vroegste na twee jaar een nieuwe sleutel toegekend. Dit impliceert het opnieuw betalen van een waarborg. De waarborg voor een verloren sleutel wordt niet terugbetaald.

Enkel in geval van overmacht die kan worden bewezen, kan de raad van beheer beslissen om sneller een sleutel ter beschikking te stellen.

Initiatietochten

8.7 Onder een initiatietocht verstaat men dat een groep personen, die normalerwijs geen speleologie beoefenen, door meerdere ervaren speleologen begeleid worden in een grot zonder hierbij een commercieel oogmerk na te streven.

Het hoofddoel is dat men deze mensen op een verantwoorde manier kennis laat maken met het ondergrondse milieu.

8.7 Elke speleoloog die een tocht begeleidt moet technisch en fysiek bekwaam zijn om dit te doen onder de veiligste omstandigheden in de geest van het hierboven genoemde hoofddoel.

8.8 Het aantal initianten voor een initiatietocht is maximum tien. Ze moeten worden begeleid door minimaal twee begeleiders.

8.9 Elke initiant dient minimum voorzien te zijn van:

- een veiligheidshelm met kinband en een daarop gemonteerde verlichting, bij voorkeur elektrisch.

- een touwlus of gordel te dragen voorzien van een karabijnhaak.

De speleologen die de tocht leiden moeten in alle omstandigheden het materieel aanpassen in functie van de moeilijkheden van de grot.

8.10 De begeleiders dienen een minimum aan informatie te verstrekken over de grotten in het algemeen, hun ontstaan en omgeving, de problematiek van de bescherming er van en over de bezochte grot zelf.

8.11 De geleide tochten mogen, wat België betreft, niet in andere grotten verricht worden dan deze die bepaald zijn in dit huishoudelijk reglement, de zogenaamde "initiatiegrotten"

Initiatiegrotten:

8.12 Twee soorten grotten zijn weerhouden:

a. De "lichte sportieve grot", hetgeen een grot is waarvan bij de te begeleiden persoon een lichte fysieke inspanning gevraagd wordt.

b. De "sportieve grot", hetgeen een grot is waarvan bij de te begeleiden persoon een zwaardere fysieke inspanning gevraagd wordt.

De lijst van deze grotten kan worden geraadpleegd op de website van het VVS of het UBS en is beschikbaar op het secretariaat van het VVS.

8.13 Elke club kan jaarlijks een maximum aantal initianten ondergronds begeleiden á rato van vier initianten per aangesloten lid met een minimum van 50 initianten per jaar.

Het aantal initianten wordt berekend aan de hand van de ledenlijst zoals bepaald in het betreffende artikel 4.4.

8.14 Alle initianten dienen voor deze initiatietocht verzekerd te zijn.

VVS-leden mogen alleen gasten begeleiden indien er een dagverzekering werd afgesloten via het VVS. Het bedrag van de verzekeringspremie dient uiterlijk de dag voor de activiteit gestort te worden.

8.15 De clubs zijn verplicht om uiterlijk de dag voor de activiteit melding te maken van de datum, het aantal deelnemers, de geplande activiteit en de namen van de begeleiders aan het Verbond via het voorziene formulier.

8.16 Schriftelijke aanvragen voor initiatietochten, uitgaande van instellingen van sociale aard m.b.t. deelnemers met een mentale achterstand of sociaal kwetsbaren kunnen door het VVS aanvaard worden. Het aantal initianten wordt in dit geval niet afgetrokken van het quotum van de club waarvan de begeleiders deel uitmaken.

Karstverschijnselen, desobstructie en sluiting van de grotten

8.17 Het is de leden en de clubs verboden om karstverschijnselen, grotten, onderaardse waters, natuurlijke of kunstmatige ondergrondse ruimten en de sites waarop de ingangen zich bevinden en in het algemeen de natuur:

- te beschadigen
- te wijzigen
- te vernielen
- de inhoud, mee naar buiten te nemen om deze te verhandelen, te ruilen, te schenken of te verzamelen, ongeacht de herkomst (mineraal, plantaardig, dierlijk, menselijke constructie, of wat dan ook.)
- permanent te sluiten om het even op welke manier behalve in de gevallen hierna vermeld
- voorwerpen, vloeistoffen of afval achter te laten behalve in deze gevallen hierna vermeld.

Voorwerpen en vloeistoffen, nodig voor speleologisch of wetenschappelijk onderzoek, mogen achtergelaten worden, doch enkel voor de duur van het project.

8.18 Het bezitten van een verzameling inzake de inhoud van de hierboven genoemde ruimtes en sites, wordt getolereerd in het geval dat kan aangetoond worden dat de verzameling opgebouwd werd voor het in werking treden van het huishoudelijk reglement daterend van 22 maart 1997.

8.19 Een tijdelijke sluiting van ondergrondse sites is mogelijk om wetenschappelijk of speleologisch onderzoek toe te laten en dit gedurende één jaar. Dit verzoek wordt voorgelegd aan de Raad van Beheer die in samenspraak met de Commissie Karstbescherming en Toegang van het UBS hierover een beslissing neemt.

8.20 Een langere of definitieve sluiting met het oog op de bescherming van de grot of haar inhoud of om veiligheidsredenen kan toegelaten worden door de commissies hierboven vermeld.

In afwachting van dit akkoord kan een tijdelijke sluiting doorgevoerd worden.

Indien de grond tot sluiting vervalt, dient de grot zonder uitstel heropend worden.

Bij ontbinding van de club draagt zij automatisch haar beheerrecht over de grotten en sites over aan het Verbond.

8.21 De bepalingen van artikel 8.17 zijn niet van toepassing in volgende specifieke gevallen en voor zover ze in overeenstemming zijn met de wettelijke en decretale bepalingen:

- archeologische en/of paleontologische opgravingen door van overheidswege bevoegde personen
- wetenschappelijk onderzoek, zoals bv. bestudering van de hydrologie, sedimentologie, biologie, geologie, mineralogie.
- schoonmaakoperaties zoals het verwijderen van afval of het reinigen van concreties, voor zover hierbij gebruik wordt gemaakt van ecologisch verantwoorde methodes (geen schoonmaakproducten bv.)
- werkzaamheden in het kader van speleologische exploratie, in zoverre dat men hiervoor door de eigenaar en/of alle andere betrokken instanties (gemeente, UBS, enz.) gemachtigd is.

In elk van de voorgenoemde uitzonderingsgevallen dient men de grot, haar inhoud en omgeving, zo goed als mogelijk in haar oorspronkelijke staat te behouden en dienen de uitvoerders zoveel mogelijk de geest van art. C12.1. na te streven. Te allen tijde kunnen en mogen bepaalde controlerende instanties, hieronder opgesomd, de situatie beoordelen. Ingeval van vastgestelde misbruiken of overtreding kan het VVS sancties nemen zoals in hoofdstuk 6 bepaald wordt.

8.22 De gemachtigde controlerende instanties zijn:

- leden van de Commission de Protection et Accès aux Cavités (UBS)
- leden van een speciaal voor dit onderzoek opgerichte Intermediaire Commissie VVS

8.23 Bij natuurlijke onderaardse ruimten of bij enig karstverschijnsel waar desobstructie gaat uitgevoerd worden of bezig is, dient men eventuele bezoekers te waarschuwen van de werken en dit aan de hand van een bord.

Dit bord moet bevatten:

- naam van de vereniging
- datum van aanvang der werken
- melding in het Frans en het Nederlands dat er werken in uitvoering zijn
- eventuele meldingen inzake veiligheid

en wordt geplaatst daar waar de werken plaatsvinden en indien nodig bij de ingang van de grot. Leden van clubs van het Verbond zullen bij aantreffen van dit bord respect voor de werken betonen en deze niet verstoren door nieuwsgierigheid, zelf te desobstrueren enz...

8.24 De leden van club die in België desobstructiewerken wensen uit te voeren zoals bepaald in artikel C12.7, dienen vooraf de Commission de Protection et Accès aux Cavités van het UBS hiervan op de hoogte te stellen. Deze commissie zal onderzoeken welke de eventuele reeds geldende afspraken zijn tussen het UBS en de eigenaar(s) van het karstverschijnsel en de mogelijke beperkingen of problemen schriftelijk te melden aan de betrokken club. Tevens is de betrokken erkende club gehouden zich in orde te stellen met de wettelijke bepalingen omtrent de eigenaar(s) van het karstverschijnsel.

8.25 Leden van de erkende clubs zijn, bij de eventuele ontdekking van nog ongeëxploreerde ondergrondse ruimtes verplicht onmiddellijk alle noodzakelijke beschermingsmaatregelen te nemen. Hierbij wordt niet alleen de afbakening van geconcretioneerde zones, de bescherming van sedimenten of vloeren, de plaatsing van sensibiliserende teksten of instructies bedoeld,

maar ook de exploratie van geconcretioneerde zones met zuivere kledij en schoeisel. Volgens de bepalingen van artikel C12.3 en C12.4 kan een sluiting van de grot worden doorgevoerd. In geval dat men het vermoeden heeft dat deze ondergrondse ruimtes van archeologisch en/of paleontologisch belang zouden kunnen zijn, of in het geval dat men daadwerkelijk hiervan sporen vaststelde, is men gehouden de werken onmiddellijk stop te zetten en de ontdekking te melden aan de raad van beheer van het VVS die hiervan de officiële instanties in kennis stelt.

8.26 Het is verboden om in een grot aangebrachte beschermingsmaatregelen, zoals afbakeningslinten, sensibiliseringsborden enz. te verwijderen, te verplaatsen of te vernielen.